

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**

Masarykova univerzita

Uznání, výkon – cizí soudní rozhodnutí z členského státu EU

Jiří Valdhans

Stát, státní svrchovanost

- **TERITORIALITA**
- stát je suverénem na svém státním území
- soudní rozhodnutí – projev suverenity
- cizí soudní rozhodnutí – zásah do suverenity
- kontrola

Mechanismus kontroly

- úplně nové řízení
- nové řízení, kde je původní rozhodnutí použito jako důkaz
- zkoumání původního rozhodnutí v samostatném řízení, přiznání účinků
- zkoumání původního rozhodnutí v průběhu výkonu

- UZNÁNÍ

Uznání vs výkon – teorie se silným praktickým dopadem

Uznání

- soudní rozhodnutí – projev suverenity
- účinky pouze na území státu, jehož orgán rozhodnutí vydal
- účinky na území jiného státu, jen když tento „jiný“ stát rozhodnutí uzná
- přiznání účinků vs rozšíření původních účinků
- adaptace
- kontrolní prvky z pohledu narušení státní suverenity

Výkon

- nucená realizace
- kontrolní prvky z pohledu možnosti, dovolenosti nucené realizace
- vnitrostátní procesní právo

Uznání a výkon

- komplexní proces, kdy se cizí soudní rozhodnutí dostává na území státu, získává účinky a je kontrolováno z řady různých aspektů
- kombinace úpravy mezinárodního práva procesního a vnitrostátního procesů

Zajímavá praktická kombinace pramenů

Prameny uznání

- vnitrostátní úprava
- mezinárodní úmluvy
- EU úprava

- rozdíl v míře důvěry = rozdíl v míře kontroly

Prameny výkonu

- vnitrostátní úprava

Kombinace 1

- třetí země, žádná mezinárodní úmluva (USA)
 - uznání (proces, důvody neuznání): ZMPS
 - výkon: vnitrostátní právo (v ČR není možné u majetkových rozhodnutí využít soudního exekutora)
- třetí země, uzavřena mezinárodní úmluva (Rusko)
 - uznání
 - proces: ZMPS
 - důvody neuznání: mezinárodní úmluva
 - výkon: vnitrostátní právo

Kombinace 2

- členský stát EU, obecná otázka
 - uznání: EU právo
 - výkon: vnitrostátní právo
- členský stát EU, speciální otázka (CMR)
 - uznání
 - proces: EU právo
 - důvody neuznání: mezinárodní úmluva
 - výkon: vnitrostátní právo

Další možnost „zmatení“

- zejména u EU práva
- v první fázi je uznání „automatizované“
- kontrola nastává až zpětně v rámci výkonu

Brusel I vs Brusel I bis

Časový aspekt

- 10. ledna 2015
- rozhodnutí v řízeních zahájených od 10. ledna 2015

Rozhodnutí

- ve věci občanské a obchodní
- meritorní
- bydliště povinného je irelevantní
- označení je irelevantní

- včetně předběžného opatření, pokud jej vydal soud, který mohl rozhodovat ve věci samé

Původní Brusel I – Luganská úmluva 2007 (1)

I. návrh na **prohlášení vykonatelnosti**

- k okresnímu soudu povinného
- **soudnímu exekutorovi** – ten žádá o pověření
- soud zkoumá pouze **formální** požadavky
 - návrh (náležitosti dle vnitrostátního práva)
 - rozhodnutí/ověřená kopie
 - osvědčení o vykonatelnosti
 - žádné další osvědčení listin
 - překlad?
- výslovně uvedeno, že se nepřezkoumávají důvody pro odmítnutí uznání
- povinný nemá právo vznášet námitky (čl. 41)
- „*automaticky*“ je uznáno (nařízen výkon/pověřen exekutor)

Původní Brusel I – Luganská úmluva 2007 (2)

II. možnost **odvolání proti I.** (v reálu podáváno v max. 5%)

- z důvodů pro **odmítnutí uznání** (čl. 34 a 35
 - veřejný pořádek obecně
 - procesní veřejný pořádek
 - *res rei iudicata* z téhož smluvního státu
 - *res rei iudicata* z jiného smluvního státu
 - nebyly dodrženy pravomoci ve věcech pojištění a spotřebitelských smluv (chybí individuální pracovní smlouvy)
- možnost požádat o přerušlení řízení

III. možnost povinného uplatnit **námítky vůči výkonu** dle vnitrostátního práva

Počet návrhů na prohl. vykonatelnosti

Country	No. Applications	Success rate %	Country	No. Applications	Success rate %
Austria	244	93	Latvia	55	76
Belgium*†	307	95	Lithuania	183	83
Bulgaria	54	56	Luxemburg	244	95
Cyprus	14	75	Malta	7	93
Czech Rep	42	93	Netherlands*	378	95
Denmark*	163	95	Poland	444	88
Estonia	8	78	Portugal	205	93
Finland	46	100	Romania	153	93
France	1,176	99	Slovakia	18	83
Germany*	1,638	88	Slovenia	238	93
Greece*	500	95	Spain	887	93
Hungary*	53	88	Sweden	380	90
Ireland	127	93	UK*	1,202	93
Italy	1,156	93	EU27	9,922	93

Náklady na prohl. vykonatelnosti

Country	Court Fees	Legal fees (5h)	Other fees	Total fees
Austria	200	1,736	850	2,786
Belgium	30	1,013	850	1,893
Bulgaria	20	232	850	1,102
Cyprus	395	579	850	1,824
Czech Rep	50	434	850	1,334
Denmark	80	1,736	850	2,666
Estonia	20	1,013	850	1,883
Finland	179	1,736	850	2,765
France	500	1,736	850	3,086
Germany	400	1,736	850	2,986
Greece	10	1,013	850	1,873
Hungary	15	1,013	850	1,878
Ireland	110	2,605	850	3,565
Italy	300-500	2,605	850	3,855

Member State	Average duration
Austria	1 week
Belgium	1-4 months
Cyprus	1-3 months
Czech Republic	n.a.
England&Wales	1-3 weeks
Estonia	3-6 months
Finland	2-3 months
France	10-15 days
Germany	3 weeks
Greece	10 days-7 months
Hungary	1-2 hours
Ireland	1 week or more
Italy	Milan: 20-30 days; Bolzano: 7-20 days
Latvia	10 days
Lithuania	up to 5 months
Luxembourg	1-7 days
Malta	Exemplary single cases with procedures concluded within days up to three months
Netherlands	n.a.
Poland	1-4 months
Portugal	n.a.
Scotland	n.a.
Slovakia	n.a.
Slovenia	n.a.
Spain	n.a.
Sweden	2-3weeks

Brusel I bis

I. návrh na **výkon**

- k okresnímu soudu povinného
- **soudnímu exekutorovi** (žádá soud o pověření)
- soud zkoumá pouze formální požadavky
 - návrh (náležitosti dle vnitrostátního práva)
 - rozhodnutí/ověřená kopie
 - osvědčení o vykonatelnosti – ZDE ROZDÍL
 - žádné další osvědčení listin
 - překlad?
- je informován povinný

II. možnost povinného podat návrh **na odepření výkonu**

- přerušuje výkon

Brusel I bis

- návrh **na odepření výkonu – kdy?**
 - exekutor doručí povinnému exekuční příkaz
 - současně doručí osvědčení (o vykonatelnosti)
 - v tento moment může povinný zahájit obranné kroky
 - vůči uznání dle Bruselu Ibis
 - vůči výkonu dle národního práva
- Bod 30 Preambule
- *Strana, která napadá výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, by měla být v co největší míře a v souladu s právním řádem dožádaného členského státu oprávněna uplatnit **v rámci stejného řízení kromě důvodů pro odepření stanovených v tomto nařízení i důvody pro odepření stanovené ve vnitrostátním právu a to ve lhůtách stanovených tímto právem.***

Osvědčení

- zůstává – osvědčuje vykonatelnost ve státě původu (právní moc je irelevantní)
- navíc – anotace samotného rozhodnutí

Osvědčení - povaha

- ve státě původu – nemá účinky
- není to rozhodnutí (v ČR na úrovni pověření exekutora)
- deklaruje vlastnost meritorního rozhodnutí
- nepředstavuje *res rei iudicata*
- podmínky pro vydání zkoumá orgán státu původu
- není vůči vydání/nevydání opravný prostředek
- vydání neodůvodněně (nebylo vykonatelné) – jiné mechanismy
- **ZÁVAZNÉ PRO ORGÁNY OSTATNÍCH STÁTŮ**

Osvědčení – vadné vydání

- ve státě původu není opravný prostředek
- je to důvodem pro odmítnutí uznání? NE
- výčet důvodů v čl. 45 je taxativní
- je to důvodem pro odmítnutí výkonu? ANO
- C-139/10 *Prism Investments*
 - v Nizozemí žádáno o uznání a výkon rozhodnutí, které již bylo splněno v Belgii
- princip stejný – není možné „vykonat“ ve státě původu
 - rozhodnutí není vykonatelné – povinnost splněna
 - rozhodnutí není vykonatelné – vada osvědčení
- je konzistentní s čl. 41 odst. 2 B Ibis

Osvědčení – další otázky

- stejnopisy – více vyhotovení: ANO
- musí se doručovat povinnému ve státě původ? NE
- musí se doručovat povinnému ve státě výkonu? ANO
- způsob doručení oprávněnému: v ČR jako „jiná písemnost“
- je osvědčení ovlivněno právním nástupnictvím? NE
 - rozhodnutí je vydáno ve věci, nikoliv vůči subjektu

Adaptace

- Bod 28 Preambule
- Pokud je v rozhodnutí obsaženo opatření či příkaz, jež není známé v právu dožádaného členského státu, toto opatření nebo příkaz, včetně jakéhokoli práva v něm uvedeného, se v největší možné míře upraví na ekvivalent v rámci práva tohoto členského státu, se kterým jsou spojeny rovnocenné účinky a který sleduje obdobný účel a zájem. Členský stát určí, kdo a jakým způsobem tuto úpravu provede.

Předběžné opatření

- Ize o něj požádat, i když meritorní řízení probíhá v jiném státě
- Ize o něj požádat, i když ještě oprávněný nemá osvědčení o vykonatelnosti meritorního rozhodnutí? ANO

Opravné prostředky ve státě původu - vliv

- zda mají či nemají odkladný účinek

Důvody pro odmítnutí uznání – výhrada veřejného pořádku

- C-7/98 *Dieter Krombachem vs. André Bamberski*
 - příslušnost
 - nenechali ho hájit se, i když byl přítomen
- C-394/07 *Marco Gambazzi*
 - vyloučen z jednání kvůli nesplnění povinnosti
- C-619/10 *Trade Agency*
 - neodůvodněný rozsudek
- C -302/13 *flyLAL-Lithuanian Airlines AS*
 - oprávněný v likvidaci
 - vysoká částka, povinný vlastněn státem

Důvody pro odmítnutí uznání – výhrada veřejného pořádku

- C -139/10 *Prism Investments BV*
 - splnění povinnosti
- C -420/07 *Meletis Apostolides*
 - nemožnost výkonu kontroly nad územím, kde se nachází nemovitost, která je předmětem sporu
- C-38/98 *Régie Nationale des Usines Renault SA*
 - Neexistence určitého práva duševního vlastnictví

Důvody pro odmítnutí uznání – závažné vady řízení

- C-228/81 *Pendy Plastic Products BV*
 - obdržení předvolání s dostatečným předstihem
- C-619/10 *Trade Agency Ltd*
 - povinný tvrdí, že mu nebyl doručen návrh, soud ve státě výkonu má právo to ověřit
- C-172/91 *Volker Sonntag*
 - trestní řízení a adhézní řízení na náhradu škody, přítomný zástupce povinného, nikoliv povinný, nevyjádřil se k náhradě škody
- C-78/95 *Bernardus Hendrikman*
 - zastoupení právní zástupcem bez oprávnění

Důvody pro odmítnutí uznání – neslučitelnost

- 145/86 *Horst Ludwig Martin Hoffman*
 - výživné vs rozvod
- C-414/92 *Solo Kleinmotoren GmbH*
 - Smír není rozhodnutí mezi týmiž stranami
- C-157/12 *Salzgitter Mannesmann Handel GmbH*
 - nelze využít u neslučitelných rozhodnutí vydaných ve stejném státě
 - rozsudek zamítavý
 - rozsudek pro zmeškání

Důvody pro odmítnutí uznání – závažné vady řízení

- C-474/93 *Hengst Import BV*
- C-166/80 *Peter Klomps*
 - platební rozkaz je rovnocenný návrhu na zahájení řízení
- C-305/88 *Isabelle Lancray SA*
 - vadné doručení (bez překladu) nestačí, i když je včas
- C-420/07 *Meletis Apostolides*
 - nelze neuznat, když povinný mohl napadnout rozhodnutí opravným prostředkem a v něm namítat, že mu předvolání do prvoinstančního řízení nebylo doručeno řádně či včas
- C -302/13 *flyLAL-Lithuanian Airlines AS*
 - oprávněný v likvidaci
 - vysoká částka, povinný vlastněn státem